

Bayer Zsolt: Mindig, minden ugyanaz…

2026 május 14. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Commodus az elmúlt években lényegesen többször járt a karmelitában, mint bármelyikünk. Ott könyörgött a szeretetért…

És nincs új a nap alatt, továbbá képtelenség nem ugyanabba a folyóba lépni.

Vessünk egy pillantást az Országház építésére! Igen, az Országházéra, amely nélkül ma már elképzelni sem tudnánk Budapestet, amelyre büszkék vagyunk s amelyet minden egyes alkalommal megcsodálunk, amikor elmegyünk mellette, vagy nézzük az autóból valamelyik hídon átkelve, vagy megállunk a budai oldalon és csak bámuljuk. Az Országház a miénk, és nélküle el sem tudjuk képzelni magunkat és a hazánkat. Ma. De nézzük, hogyan kezd?dött!

„A törvényjavaslat képvisel?házi vitájában a függetlenségpárti ellenzék részér?l Thaly Kálmán történetíró és költ? az ország pénzügyi helyzetére hivatkozva amellett érvelt, hogy inkább 10-20 évvel kés?bb építsék fel az Országházat. A Töm? tér helyett a mai F?vám teret javasolta helyszínnek, mert költségesnek tartotta az épületet a Duna áradása ellen védeni. 1882-83-ban pályázat döntött az építend? Országház tervér?l. Nagyobbrészt Andrássy Gyula korábbi miniszterelnöknek köszönhet?en Steindl Imre neogótikus, azaz a középkori gótikus stílust megidéz? terve került kiválasztásra. Az Országgy?lés két háza 1884-ben törvényt fogadott el a tervr?l.

A törvényjavaslat képvisel?házi vitájában a függetlenségi párti Orbán Balázs báró túl költségesnek és üres szimbolizmusnak tartotta tervet. Jobban szeretett volna egy olcsóbb, a meglév? Duna-parti épületek közé jobban ill?, neoreneszánsz stílusú épületet felépíttetni. Érvei között szerepelt még, hogy ez a stílus – vagy akár a romantikus irányzat – jobban reprezentálná a magyar történelem dics? id?szakait. A mérsékelt kiegyezéspárti ellenzékt?l Apponyi Albert gróf ugyancsak pénzügyi szempontból bírálta a tervet. Díszes megjelenését luxuskiadásnak látta. Általában véve azt gondolta, hogy egy ilyen hatalmas épületet csak a gazdagabb nemzetek engedhetnek meg maguknak.

A korabeli sajtó egy része is hasonló érveket hangoztatott. A Vasárnapi Újság melléklete például fény?z?nek nevezte a tervet, s inkább közbiztonságra, igazságszolgáltatásra és közm?vel?désre költött volna többet. Elvi szempontból is ellenezték az újjáélesztett gótikus stílus alkalmazását, mivel az még a felvilágosodás el?ttr?l származik. Végs? soron úgy gondolták, hogy nincs itt az ideje az Országház felépítésének, amíg Magyarország teljesen vissza nem nyeri függetlenségét.”

Ismer?s, ugye? De nézzük tovább:

„A Parlamentet már épülése közben rengeteg kritika érte, az érdekl?dés középpontjában állt. A Pester Lloyd és számos hírlap hasábjain gyakorta találhatunk vele foglalkozó írásokat, melyek els?sorban az épület neogótikus stílusával foglalkoznak. Legtöbben azt kifogásolják, hogy a gótikus stílus teljesen idegen a magyar nemzett?l, mivel német jelleg?, a katolikus miszticizmus terméke, és holt stílus lévén gátolja a képz?m?vészet fejl?dését.”

„Az eredeti terv szerint az új Országház átadása az 1896. év, a millenniumi ünnepségek csúcspontja lett volna. Az pályázat határidejére beérkezett 19 terv elbírálása, az építkezés nehézségei és a módosítások azonban túllépték az id?keretet (és a tervezett költségvetés határait is), így az épület véglegesen, kívül-belül csak 1904-re készült el. A millenniumi ünnepségek alkalmával csupán a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket hozták be az épületbe. Ám a kész épület sem ny?gözött le egyhangúlag mindenkit, s?t:

»Mert ha igaz, hogy az építészet megfagyott zene, akkor a mi országházunk a legkellemetlenebb kakofónia, amelyet valaha zenekarból, egy ügyetlen karmester kihozott.« (Bobula János, építész, Budapesti Építészeti Szemle)

»Hogy és mint lehetséges, hogy ugyanaz a Steindl Imre, ki ennek a parlamentnek dunai homlokzatát s gyönyör? kupoláját kieszelte, belekeveredhetett abba a példátlan, a más szavára el sem hihet?, puszta leírásra elképzelhetetlen barbárságba, amit e parlament bels? ornamentikája képvisel. Az ízléstelenség e gigászi voltához képest eltörpül minden egyéb kifogás az új Ház impraktikus volta s költséges építése ellen.« (Ignotus, A Hét)

»Botrányos dolog, hogy az el?csarnokban, társalgókban, lépcs?csarnokban éktelenked? és papagáj színeit?l kacérkodó apró, szobroknak nevezett figurák vannak. Ezeknek semmi helyük ott!« (Papp Zoltán, képvisel?)”

Hát így kezd?dött, ez kísérte az útját. Csúnya, drága, felesleges, urizáló, másra kellett volna költeni a pénzt. Ugyanaz a folyó.

A budai Várat rettenetes károk érték a második világháborúban. Gyönyör? épületeinek jelent?s része elpusztult. Az Orbán-kormányok pedig elhatározták, hogy visszaépítik eredeti pompájában. Magát a királyi palotát is, és az

ikonikus épületeket, a volt Pénzügyminisztériumtól kezdve a Honvéd F?parancsnokságon át A Vöröskereszt Egylet egykori székházáig. De nézzük pontosan a leltárt:

- Lovarda
- F??rség épülete
- Stöckl-lépcs?
- Várkertbazár
- József f?hercegi palota
- Honvéd F?parancsnokság
- Budavári Palota A szárnya
- A Várnegyed falai és sétányai
- A Vöröskereszt Egylet székháza
- karmelita

És láss csodát! Az építkezések kezdete óta azt hallgatjuk, hogy: csúnya, drága, felesleges, urizáló, másra kellett volna költeni a pénzt.

Értem én, hogy létezik az a világnézet, amely szerint a csendben rohadó és bezárt Várkertbazár szebb, jobb és hasznosabb volt, mint az eredeti pompájában helyreállított új. Amely szerint jobb volt nézni 1945 óta a Honvéd F?parancsnokság szürkéll? romját, mint az eredeti pompájában helyreállított újat. Amely szerint épületesebb látványt nyújtott a Mátyás templommal szemközti egykori Pénzügyminisztérium szürke torzóként, szocreál elemekkel „feldobva”. S persze sokkal épületesebb volt a Dísz téren a gazfelverte, egy fabódéval ékesített üres telek a Vöröskereszt Egylet pompás palotája helyén.

De az elmúlt tizenhat évben nem az a világnézett uralkodott. Így visszakapta a nemzet a régi Bbudai Várat, amit gyönyör?ségt?l hüledez? turisták százezrei bámulnak és fényképeznek. Igaza van Huth Gergelynek, amikor ezt írja:

„ […] amit látunk, az ízléses és igényes reprezentációja VOLT a feltörekv?, régi fényét visszaszerezni kívánó Magyarországnak. Egy hely, ahol vendégeskedve a világ jobbfajta vezet?i e kis nép élni akarását csodálhatták – és persze gyönyör? f?városunkat.”

Ide ment be tegnap, egészen pontosan a karmelitába és a Vöröskereszt Egylet egykori székházába Commodus a Gladiátorból, vitte magával sok komplexusa közül az apakomplexusát, s mert hiába könyörgött másfél évtizeden át, hogy „szeressetek!”, hát most úgy döntött, inkább odaveti a cs?cseléknek apakomplexusa tárgyát, Maximust. A cs?cselék pedig ott ül az arénában, és várja a vért.

De nemsokára el fog hangozni az ikonikus mondat: „Nem sokáig tetszeleghetsz már önmagadnak, felség!” Bizony nem.

És azt se feledjük: Commodus az elmúlt években lényegesen többször járt a karmelitában, mint bármelyikünk. Ott könyörgött a szeretetért…

Bayer Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Ajánló